

«بر اساس احکام دفاعی اسلام، قانون اساسی جمهوری اسلامی و قوانین بین‌الملل، کار در خشان نیروهای مسلح ایران در مجازات رژیم خون آشام صهیونیستی کاملاً قانونی و مشروع بود» این بخشی از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در نماز جمعه این هفته تهران بود که در بخش اول خطبه‌های نماز ایراد کردند. فقه و حقوق بین‌الملل این تصریح را همه‌جانبه تأیید می‌کند. ■■■
--

اقدام در خشان نیروهای مسلح ایران که به نام عملیات وعده صادق ۲ از آن یاد می‌شود، اقدامی جهت پاسخ به جنایت رژیم صهیونیستی در به شهادت رساندن اسماعیل هنیه، سیدحسن نصرالله و سردار عباس نیلغروشان با موشکباران بخش‌هایی از فلسطین اشغالی انجام شد. این اقدام ایران به منظور پاسخ به جنایات صهیونیست‌ها انجام شد. از نظر حقوقی و فقهی عنوانین مختلفی دارد که از جمله آنها دفاع مشروع، اقدام متقابل، مجازات چنانیکار، حراست از قواعد بشر دوستانه، اقدام جهت استقرار صلح و مواردی از این دست است که با توجه به اینکه همه اینها در این متن قابل بیان نیست، فقط همان قاعده دفاع مشروع را از نظر حقوق و فقهی مورد بررسی قرار می‌دهیم.

■ **تعریف دفاع مشروع**

دفاع مشروع یا دفاع قانونی حقی است که حقوق کفبری برای اشخاص در مورد دفاع از خود یا افراد دیگر در صورت نیاز به کمک در هنگام حمله افراد دیگر قائل شده‌است. به عبارت ساده‌تر، دفاع مشروع به معنای این است که فردی در برابر حمله‌ای که به جان، مال، ناموس یا آزادی او یا دیگری می‌شود، حق دارد از خود دفاع کند. البته برای اینکه یک عمل دفاعی به عنوان دفاع مشروع شناخته شود، باید شرایط خاصی وجود داشته‌باشد که از جمله آنها وجود تجاوز یا خطر قریب‌الوقوع است، یعنی باید حمله‌ای واقعی یا تهدید جدی به جان، مال، ناموس یا آزادی افراد وجود داشته‌باشد که در اینجا مشخصاً حمله صهیونیست‌ها به میهمان ایران در تهران و همچنین حمله به جان فرماندهان حزب‌الله و همچنین یکی از مسئولان ایران در لبنان را توسط صهیونیست‌ها در داشتیم که همگی تهدید واقعی و جدی به جان و مال و آادی شهروندان ایرانی و همچنین میهمان رسمی دولت ایران است.

همچنین در دفاع مشروع باید بین دفاع یا تجاوز تناسب وجود داشته‌باشد، یعنی میزان نیرویی که در دفاع استفاده می‌شود، باید متناسب با شدت حمله باشد. به عبارت دیگر، دفاع نباید بیش از حد لازم باشد. مشخصاً وقتی دولتی به خود اجازه می‌دهد در داخل خاک ایران حمله‌ای را انجام دهد و همچنین با علم به حضور ایرانی‌ها در منطقه

■ **گزارش سجاد آذری**

با بیش از ۸۰ بمب حدوداً یک تنسی منطقه‌ای را بمباران می‌کند، پاسخ موشکی به نظر پاسخی مناسب به نظر می‌رسد.

از جمله دیگر شرایط دفاع مشروع، ضرورت دفاع است یعنی باید ثابت شود که برای دفع خطر، اقدام به دفاع تنها راه ممکن بوده‌است. از آنجایی که رژیم صهیونیستی دست به جنایت علیه ایران و منافع ایرانیان زده و ثابت‌شده در صورت کوتاهی در دفاع باز هم دست به چنین اقداماتی خواهد زد، مشخص است که دفع خطر این رژیم به جز با توسل به زور امکان‌پذیر نبوده و نیست.

در مجموع دفاع مشروع یکی از اصول مهم حقوق کفبری است. این اصل به افراد اجازه می‌دهد تا از خود و دیگران در برابر حملات دفاع کنند و از این طریق، امنیت جامعه را تأمین کنند.

■ **دفاع مشروع از نظر اسلام**

اسلام احکام مشخصی در مورد دفاع از خود و مقابله با تجاوز گری دارد. بر اساس آموزه‌های اسلامی، دفاع از جان، مال، ناموس و دین مسلمانان واجب و از مصادیق جهاد است، همچنین در صورت تهدید به حیات و بقای جامعه اسلامی، دفاع از خود نه تنها جایز بلکه واجب است. در این راستا با توجه به اینکه

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۸۵۲۳

فقه و حقوق بین‌الملل حامی وعده صادق ۲

گزارش «جوان» درباره پشتوانه‌های فقهی و حقوق عملیات دفاعی ایران در برابر صهیونیست‌ها

۳۳ جوان | روزنامه جوان | شماره ۷۱۳۴

حفظ امنیت ملی ایران ضروری است و این تشخیص به تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌رسد، این اقدام از نظر قانونی مورد تأیید است. در همین راستا می‌توان به اصل ۵۹ اشاره کرد که «حفظ استقلال، تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی از وظایف همه مردم و دولت است.» یا اصل ۱۴۲ که تأکید دارد «نیروی نظامی جمهوری اسلامی ایران که حافظ استقلال، آزادی و تمامیت ارضی کشور است، تحت فرماندهی کل قوای مسلح یعنی رهبر می‌باشد.» یا اصل ۱۵۲ که خاطر نشان می‌کند «شورای عالی امنیت ملی مسئولیت تشخیص تهدیدات ملی را عهده‌دار است و در موارد ضروری و با تأیید مقام معظم رهبری تصمیمات مقتضی را اتخاذ می‌نماید.» این اصول به وضوح نشان می‌دهد که دفاع از کشور و مقابله با تهدیدات خارجی و در اینجا تهدیدات صهیونیست‌ها از وظایف اصلی نظام جمهوری اسلامی است.

حفظ امنیت ملی ایران ضروری است و این تشخیص به تأیید رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌رسد، این اقدام از نظر قانونی مورد تأیید است. در همین راستا می‌توان به اصل ۵۹ اشاره کرد که «حفظ استقلال، تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی از وظایف همه مردم و دولت است.» یا اصل ۱۴۲ که تأکید دارد «نیروی نظامی جمهوری اسلامی ایران که حافظ استقلال، آزادی و تمامیت ارضی کشور است، تحت فرماندهی کل قوای مسلح یعنی رهبر می‌باشد.» یا اصل ۱۵۲ که خاطر نشان می‌کند «شورای عالی امنیت ملی مسئولیت تشخیص تهدیدات ملی را عهده‌دار است و در موارد ضروری و با تأیید مقام معظم رهبری تصمیمات مقتضی را اتخاذ می‌نماید.» این اصول به وضوح نشان می‌دهد که دفاع از کشور و مقابله با تهدیدات خارجی و در اینجا تهدیدات صهیونیست‌ها از وظایف اصلی نظام جمهوری اسلامی است.

■ **حق دفاع مشروع از نظر قوانین بین‌الملل**

به غیر از قواعد داخلی اقدام صهیونیست‌ها از نظر حقوق بین‌الملل نیز قابل مجازات است. در حقوق بین‌الملل، حق دفاع مشروع یکی از اصول بنیادین است. بر اساس این اصل، هر دولتی حق دارد از خود در برابر حمله نظامی دفاع کند. البته، استفاده از حق دفاع مشروع باید با رعایت شرایط خاصی از جمله ضرورت، تناسب و عدم توسل به زور بیش از آنچه برای دفع خطر ضروری است، انجام شود. با توجه به اینکه در مورد حمله به اراضی اشغالی نیز پیش از این تشریح شد که این حمله چگونه اقدام دفاعی در برابر تهدید مستقیم و قریب‌الوقوع بوده و همچنین استفاده از زور در این خصوص لازم بوده‌است این اقدام نظامی ایران را مورد تأیید قرار داده‌است. در این خصوص می‌توان به ماده ۵۱ منشور ملل متحد اشاره کرد که تأکید دارد «هیچ یک از مقررات این منشور حق طبیعی دفاع فردی یا جمعی هر عضوی را در مقابل هر حمله مسلحانه‌ای که علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی آن عضو صورت گیرد، یا به نحوی دیگر صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر اندازد، از بین نمی‌برد؛ شورای امنیت باید اقداماتی را که برای حفظ یا اعاده بین‌المللی به عمل آید، فوراً به اطلاع برساند.» همچنین براساس منشور حقوق بشر حق حیات افراد مبنی بر اینکه «هر فرد حق دارد زندگی کند و از آن محافظت شود» حق امنیت مبنی بر اینکه «هر فرد حق دارد از امنیت خود در برابر تهدیدات برخوردار باشد.» اصولی است که به هر کشوری حق می‌دهد تا از خود در برابر تجاوز دفاع کند.

با توجه به مواردی که گفته شد، مشخص است که اقدام ایران در دفاع از خود و تلاش برای جلوگیری از تجاوز صهیونیست‌ها مورد توجیه و تأیید اسلام، قانون و حقوق ایران و همچنین قواعد و حقوق بین‌المللی است.

همچنین آیه ۴۰ سوره حج تأکید دارد «وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ لَهْذِمَتْ صَوَامِعُ وَبُيُوعٌ وَصُلُوتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ» این آیه در خصوص عدم دفاع نکردن نیز هشدار می‌دهد و یکی از فلسفه‌های دفاع را در این می‌داند که اگر دفاع نباشد، نه تنها مساجد و اماکن مقدس ادیان دیگر باقی نمی‌ماند، بلکه اثری از اصل دین و توحید هم وجود نخواهد داشت.

■ **دفاع مشروع از نظر قانون اساسی**

از دیگر مواردی که پاسخ به صهیونیست‌ها را لازم می‌دارد، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز بر حق دفاع از خود و تمامیت ارضی کشور تأکید دارد. بر اساس این قانون، نیروهای مسلح موظف به دفاع از کشور در برابر هر گونه تجاوز هستند. همچنین، اصل ۱۵۲ قانون اساسی به شورای عالی امنیت ملی اجازه می‌دهد در مواقع ضروری و با تأیید رهبری، تصمیمات لازم را برای حفظ امنیت کشور را اتخاذ کند.

بنابراین، زمانی که شورای عالی امنیت ملی تشخیص می‌دهد حمله به رژیم صهیونیستی برای

بارها و بارها به ضرورت استفاده از هوش مصنوعی و توسعه آن در کشور تأکید شده و دیگر اهمیت این موضوع بر کسی پوشیده نیست. به نظر شما نقش هوش مصنوعی در جنگ‌های آینده چیست و ما چگونه باید عمل کنیم؟

خوشحالم که این بحث مهم مطرح شده‌است. هوش مصنوعی یک ابزار است که توانایی‌های انسان را توسعه می‌دهد. همان‌طور که بشر یک روز سنگ را با دست خود بر تاپ می‌کرد، بعدتر توانست با اختراع دستگاهی به نام منجنیق سنگ‌های بزرگ را به مسافت‌های دورتری بر تاپ کند. قرن‌ها پس از آن نیز با اختراع باروت و ساخت گلوله‌های انفجاری، توپخانه‌ها پدید آمد که مقیاس بر تاپ را عوض کرد. هوش مصنوعی نیز به عنوان یک ابزار در خدمت توسعه و ارتقای توانمندی‌های ذهن انسان است. همان فعالیت‌هایی که با ذهن خود انجام می‌دهیم، مانند یادگیری، محاسبه، حافظه، طراحی نقشه و تصمیم‌گیری، همین کارها را با کیفیتی بالاتر و با سرعت و دقتی بیشتر می‌توانیم بر عهده هوش مصنوعی بگذاریم. از این زاویه که بنگریم، هوش مصنوعی در جنگ‌های آینده می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند. از تحلیل داده‌های بزرگ تا بهینه‌سازی تصمیم‌گیری در میدان نبرد، استفاده از این فناوری می‌تواند به افزایش دقت و سرعت عملیات‌ها کمک کند. با توجه به این موضوع، ما باید روی پژوهش و توسعه فناوری‌های مرتبط با هوش مصنوعی سرمایه‌گذاری کنیم و زمینه همکاری‌های تمامی مراکز و نهادهای پژوهشی و آموزشی را فراهم کنیم.

به نظر شما، بهره‌مندی از هوش مصنوعی در نبردهای نظامی فرصت محسوب می‌شود یا تهدید؟

قضائیه

آزادی ۴۸۰ نفر زندانی نیازمند در تهران

طی شش ماه نخست سال جاری، نیکوکاران تهرانی زمینه آزادی ۴۸۰ نفر زندانی نیازمند جرائم غیر عمد را فراهم کردند. سید حشمت‌اله حیات‌الغیب، مدیر کل زندان‌های استان تهران گفت: طی شش ماه نخست سال جاری، نیکوکاران تهرانی زمینه آزادی ۴۸۰ نفر زندانی نیازمند جرائم غیر عمد، شامل ۴۳۸ نفر مرد و ۴۲ نفر زن زندانی را فراهم کردند.

حیات‌الغیب اظهار داشت: کمک به آزادی زندانیان نیازمند در کاهش آسیب‌های اجتماعی و خانوادگی ناشی از حبس سرپرست خانوار مؤثر است، علاوه بر این اهدای لیخند شادی به فرزند زندانی صدقه جاریه بوده، آثار و برکات آن در زندگی فرد نیکوکار دیده می‌شود.

حیات‌الغیب تصریح کرد: بدهی کلی این تعداد مددجوی نیازمند بیش از هزار میلیارد تومان بود که ۸۱ درصد آن با قبولی اعسار از سوی مراجع قضایی کاهش یافت تا مددجویان واجد شرایط بعد از آزادی به صورت اقساط بدهی خود را پرداخت کنند.

عضو هیئت امنای ستاد دیه استان تهران افزود: شکات این افراد از ۸۸ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان طلب خود گذشت کردند که در این امر خیر سهمی شدند و مابقی از محل کمک‌های واریزی نیکوکاران و نیز آورده خانواده‌های زندانیان تأمین شد تا در این مدت ۴۸۰ نفر آزاد شوند.

به نقل از روابط عمومی ستاد مردمی دیه استان تهران، ۱۲۳ نفر هم از طریق مشاوره‌های مددکاران ستاد دیه و زندان‌ها آزاد شده، به کانون خانواده‌هایشان بازگشته‌اند و روند آزادی زندانیان در نیمه دوم سال نیز ادامه دارد.

گفتنی است خیرین و نیکوکارانی که قصد کمک به آزادی زندانیان جرائم غیر عمد را دارند، همواره می‌توانند از طریق شماره کارت ۶۰۳۷۹۹۱۸۹۹۶۷۵۹۱۶ در این امر خیر سهمیم باشند. همچنین در صورت تمایل ضمن مراجعه حضوری به ستاد دیه استان تهران واقع در خیابان کریمخان زند، خیابان سنایی، اعرابی ۵، پلاک ۱۹، طبقه اول، شماره تلفن ۸۸۸۶۱۹۹۲ نحوه ارسال کمک‌های مالی و آزادی زندانیان استان آشنا شوند.

گزیده

فقط ۴ درصد ساختمان‌های پایتخت تأییدیه ایمنی دارند!

در حالی که برخی از مالکان پای کار ایمن‌سازی آمده‌اند، رئیس سازمان آتش‌نشانی می‌گوید که ۹۶ درصد ساختمان‌های تهران هنوز تا تأییدیه ایمنی از آتش‌نشانی نگرفته‌اند. «گزارشی در خصوص ساختمان‌های نایمن داریم که اگر کسی آن را بخواند شب نمی‌تواند راحت بخوابد» این را رئیس کمیسیون خدمات شهری شورای شهر تهران، مهدی پیرهادی می‌گوید.

رئیس سازمان آتش‌نشانی شهر تهران، قدرت‌الله محمدی هم به خبرنگار فارس می‌گوید که فقط ۴ درصد ساختمان‌های کل شهر «آتش‌نشانی ایمنی از آتش‌نشانی دریافت کرده‌اند.

بعد از حادثه ریزش ساختمان پلاسکو در سال ۱۳۹۵، مدیران شهری تصمیم گرفتند با کمک‌های نهادهای مسئول وضعیت ساختمان‌های نایمن شهر را تعیین تکلیف کنند و در نهایت کار به جایی رسید که اسامی برخی از ساختمان‌های بحرانی شهر اعلام و تعدادی از مالکان اقدام به ایمن‌سازی کردند.

در تهران یک میلیون پارسال (بلوک) وجود دارد که شامل ۴ میلیون واحد مسکونی است. مدیر عامل آتش‌نشانی به فارس می‌گوید که از یک میلیون پارسال شهر، «فقط ۳۰ هزار واحد تأییدیه ایمنی از آتش‌نشانی دریافت کرده‌اند» و باید تمامی مالکان برای دریافت تأییدیه ایمنی اقدام کنند.

در حال حاضر در تهران ۷۱ ساختمان در وضعیت بحرانی قرار دارند و هر لحظه ممکن است یک پلاسکو یا متروپلی در پایتخت رخ دهد. کارشناس مسائل شهری محمد میرزایی با بیان اینکه هزینه ایمن‌سازی بالاست، می‌گوید که بسیاری از مالکان توان پرداخت هزینه‌های ایمنی را ندارند، بنابراین «در برابر ایمن‌سازی مقاومت می‌کنند.»

در مقابل کارشناس مسائل ایمنی حمیدرضا ربیعی با بیان اینکه هزینه بازسازی یک ساختمان فروریزخته صدها برابر بیشتر از مقاوم‌سازی یک ساختمان نایمن است، می‌گوید که باید «تسهیلات ساختمان‌های نایمن را قطع کرد» تا مالکان مجبور به ایمن‌سازی شوند.

به گفته کارشناسان، ضعف‌های قانونی در بحث ایمنی ساختمان‌ها وجود دارد و باید قوانین در مجلس شورای اسلامی اصلاح شود تا دست شهرداری و وزارت راه و شهرسازی در زمینه ایمنی باز شود و آتش‌نشنان هم بتوانند علاوه بر اختار، مانع ادامه فعالیت مراکز نایمن شوند.

سلامت

خودکفایی کامل در تولید شیر خشک رگولار

مدیر کل فرآورده‌های طبیعی سازمان غذا و دارو از خودکفایی در تولید شیر خشک رگولار و امکان جایگزینی برندهای مختلف بر اساس گروه سنی خبر داد.

علیرضا رستمی، مدیر کل فرآورده‌های طبیعی، مکمل و شیر خشک دیگر حمایت‌ها، تولید شیر خشک افزایش قابل توجهی داشته‌است. وی اشاره کرد: هر چند برخی برندهای خاص ممکن است ظرفیت تولید محدودی داشته‌باشند، اما جایگزینی بین انواع مختلف شیر خشک رگولار (بر اساس گروه سنی) امکان‌پذیر است و تفاوت چشمگیری بین آنها وجود ندارد و از مردم خواست که اصرار بر مصرف یک برند خاص نداشته باشند.

رستمی همچنین از صدور ۲۱ ک‌ای از سی جدید برای تولید شیر خشک اطفال در کشور طی هشت ماه اخیر خبر داد و تأکید کرد که سازمان غذا و هر گونه حمایت قانونی لازم برای توسعه تولید داخلی شیر خشک را در دستور کار خود دارد.

نقش کلیدی فناوری‌های نوین در جنگ‌های آینده در گفت‌وگوی «جوان» با دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه

جنگ‌ها با هوش مصنوعی متحول شده‌است

این موضوع دو وجه دارد. از یک طرف، هوش مصنوعی می‌تواند باعث افزایش کارایی و دقت در عملیات‌ها شود؛ چه عملیات‌های دفاعی و چه در توسعه این سیستم‌ها نیز وجود دارد. هوش مصنوعی خصوصاً در نوعی که مبتنی بر یادگیری عمیق است، مانند یک جعبه سیاه و تاریک می‌ماند که نمی‌توان از شیوه و روش محاسباتی آن سر در آورد. بنابراین باید به دقت به مسائل اخلاقی و قانونی این فناوری‌ها توجه و ضوابطی تنظیم کنیم که مانع بروز حوادث ناخواسته شود.

برای اینکه در این زمینه از سایر کشورها عقب نمانیم، باید از چه سطحی برای توسعه و استفاده از هوش مصنوعی